

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra informačních technologií

Bakalářská práce

Informační systémy ve veřejné správě

Natálie Lukešová

©2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Natálie Lukešová

Ekonomika a management

Název práce

Informační systémy ve veřejné správě

Název anglicky

Information systems of public administration

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce bude analýza a návrh zkvalitnění informačního systému veřejné správy. Dílčím cílem bude analýza modulu datové schránky a modulu CzechPoint a porovnání využití obou modulů ve vybraných obcích s návrhy na jejich zlepšení.

Metodika

Metodika bakalářské práce bude založena na studiu odborných a vědeckých literárních zdrojů ze zkoumané oblasti. Na základě vypracování teoretické části práce bude provedeno vyhodnocení získaných poznatků a použito ke zpracování analýzy dvou modulů informačního systému – modulu datové schránky a modulu CzechPoint. Ve vybraných obcích bude zpracováno využití sledovaných modulů, jejich porovnání a zpracování návrhů na zlepšení a vyřešení nedostatků.

Doporučený rozsah práce

40 stran

Klíčová slova

veřejná správa, datová schránka, CZECHPOINT, obec, informační systém

Doporučené zdroje informací

HENDRYCH, D. *Správní věda : teorie veřejné správy*. Praha: ASPI, 2003. ISBN 80-86395-86-3.

MATES, P. – SMEJKAL, V. *E-government v České republice : právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-36-6.

SCHNOLL, Hans J, *E-Government: Information, Technology, and Transformation*; New York : Routledge 2010. ISBN 9781315704906

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Edita Šilerová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra informačních technologií

Elektronicky schváleno dne 10. 8. 2021

doc. Ing. Jiří Vaněk, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Informační systémy ve veřejné správě" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03. 2023

Poděkování

Rád(a) bych touto cestou poděkoval(a) paní docentce Šilerové, za pomoc při tvorbě této práce. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům úřadů města Žebrák a Hořovice, za jejich ochotu poskytnout mi potřebné informace.

Informační systémy ve veřejné správě

Abstrakt

Práce se zabývá veřejnou správou a jejími informačními systémy. Byly vybrány systémy Czech POINT a Datová schránka, protože jsou nejznámější a nejvyužívanější. V práci se objevuje egovernment, který je součástí digitalizace veřejné správy. Zabývá se také využití systémů ve městě Hořovice a Žebrák.

Hlavními zdroji informací byly literatura a oficiální stránky systémů. Dále následná komunikace s pracovníky úřadu, kteří pracují s těmito systémy na každodenní bázi.

Na základě toho bylo zjištěno využití těchto systémů v obcích. Tyto výsledky se poté porovnávaly a byla vypracována doporučení na zlepšení.

Podle výsledků se ukázalo, že pracoviště Czech POINT je cenově náročné. Hořovicím a Žebráku se nevyplatí toto místo provozovat.

Bylo také zjištěno, že občané jsou málo digitálně gramotní a mají malou vědomost o tom, co tyto systémy nabízejí.

Klíčová slova: Veřejná správa, Informační systém, egovernment, Czech POINT, Datová schránka, digitalizace, obec, analýza, komunikace, elektronizace

Information systems of public administration

Abstract

The work deals with public administration and its information systems. The Czech POINT and Data box systems were selected because they are the most well-known and widely used. The work also discusses e-government, which is part of the digitization of public administration. It also examines the use of systems in the towns of Hořovice and Žebrák.

The main sources of information were literature and official system websites. Additionally, subsequent communication with office workers who work with these systems on a daily basis was conducted. Based on this, the use of these systems in municipalities was identified. These results were then compared and recommendations for improvement were developed.

According to the results, the Czech POINT workplace is expensive. It is not worth operating this location in Hořovice and Žebrák to operate this place. It was also found that citizens are not very digitally literate and have little knowledge of what these systems offer.

Keywords: Public administration, information system, e-government, Czech POINT, Data box, digitization, municipality, analysis, communication, electronation

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Veřejná správa.....	12
3.1.1 Organizace veřejné správy v ČR	12
3.1.1.1 Základní uspořádání	12
3.1.1.2 Ústavní pořádek.....	13
3.1.2 Organizace státní správy	13
3.1.2.1 Přímí vykonavatelé.....	13
3.1.2.2 Nepřímí vykonavatelé	14
3.1.3 Organizace samosprávy	14
3.2 Informační systém veřejné správy ČR	15
3.2.1 Počátky a vize ISVS v ČR.....	15
3.2.2 Prvky informačního systému veřejné správy	17
3.2.3 Informační strategie	17
3.2.4 Zabezpečení	18
3.3 EGovernment	18
3.3.1 EGovernment v ČR.....	19
3.3.2 Základní registry	20
3.3.2.1 Správa základních registrů	20
3.4 Model eGON.....	21
3.4.1 Prvky ISVS podle eGON.....	22
3.5 Model Klauzie.....	23
3.5.1 Cloud computing.....	23
4 Vlastní práce	25
4.1 Czech POINT	25
4.1.1 Funkcionalita	26
4.1.2 Poplatky	29
4.1.3 Zabezpečení	29
4.1.4 Dostupnost pracovišť	30
4.1.5 Analýza nákladů zřizovatele pracoviště	32
4.2 Datová schránka	33
4.2.1 Subjekty a vztahy v informačním systému Datové schránky	33
4.2.2 Výhody ISDS	34
4.2.3 Využití Datové schránky	34

4.2.4	Zabezpečení	36
4.3	Vybrané sledované obce	36
4.3.1	Hořovice.....	36
4.3.1.1	Historie	36
4.3.1.2	Czech POINT	37
4.3.1.3	Datová schránka	38
4.3.2	Žebrák	38
4.3.2.1	Historie	38
4.3.2.2	Czech POINT	39
4.3.2.3	Datová schránka	39
5	Výsledky	41
5.1	Výsledky systému Czech POINT.....	41
5.1.1	Počet úkonů za rok a výše příjmů	41
5.2	Výsledky systému Datová schránka.....	42
5.2.1	Počet úkonů za rok a výše příjmů	42
5.3	Závěr na základě získaných dat.....	43
6	Závěr a doporučení	44
7	Seznam použitých zdrojů	45
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	47
8.1	Seznam obrázků	47
8.2	Seznam tabulek	47
8.3	Seznam grafů.....	47
8.4	Seznam použitých zkratk.....	47
Přílohy	Chyba! Záložka není definována.	

1 Úvod

Informační systémy v dnešní době hrají velmi významnou roli. Pro úspěšnost organizaci v lidských činnostech je nutná podmínka jejich zvládnutí. Ať se jedná o veřejnou správu nebo ekonomickou sféru života.

Především úřady veřejné správy, by měly být vybaveny informačními technologiemi, propojující všechny pracovníky na všech úrovních správy. Pomůže jim to udržet krok s dobou a dalším rozvojem. Využití těchto systémů velmi zefektivňuje řízení a chod státu.

Vedení různých evidencí, registrů, matrik, sociálních dávek, vybírání poplatků, zřizování povolení, atd. je součástí informačního systému. Informačních systémů jsou tisíce a není možné je všechny popsat, či detailně specifikovat.

Z tohoto důvodu, jsem se rozhodla podrobněji popsat celkové pojetí e-government a specificky přiblížit informační systémy Datové schránky a Czech POINT.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce je popsat informační systém veřejné správy v ČR, informační systém Czech POINT, Datové schránky a analýza zkušeností se zmíněnými systémy ve vybraných obcích. Očekávané přínosy této práce lze považovat popis vývoje informačního systému veřejné správy i jeho konceptu, detailnější popis informačních systémů Czech POINT a Datové schránky z pohledu člověka, který s nimi pracují na každodenní bázi. Analýza zkušeností lze považovat též za přínos práce.

Jedná se o obecnou práci, která není určena pro odborníky. Tato práce by měla veřejnosti a uživatelům dát přehled o tom, jak fungují výše zmiňované systémy. Především by tato práce mohla být užitečná pro ty, kteří se chtějí dozvědět více informací a nemají s nimi moc zkušeností. Může být přínosná i pro ty, které zajímá elektronizace veřejné správy a obecná problematika veřejné správy.

Metodika bakalářské práce je založena na studiu odborných a vědeckých literárních zdrojů ze zkoumané oblasti. Na základě vypracování teoretické části bude provedeno vyhodnocení získaných poznatků a použito ke zpracování analýzy dvou modulů informačního systému – modulu Datové schránky a modulu Czech POINT. Ve vybraných obcích bylo sledováno využití těchto modulů, jejich porovnání a zpracování návrhů na zlepšení a vyřešení nedostatku.

Text je rozdělen do 8 částí. V první tři kapitoly spadají pod teoretickou část práce, která se zabývá veřejnou správou, informační systém ve veřejné správě a pojmu e-government a sním spojeními modely.

V teoretické části se nachází také tři kapitoly, kde jsou analýzy systémů Czech POINT a Datové schránky. Třetí část vlastní práce je popis vybraných měst a jejich využití těchto systémů.

Sedmá a osmá část, které jsou vlastně posledními částmi, se zabývá výsledky následné doporučení.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

V mnohých případech se používá pojem „veřejná správa“, bez znalosti jejího opravdového smyslu. Autor Hendrych v knize „Správní věda – Teorie veřejné správy“ připisuje k pojmu veřejná správa dva významy. První varianta je tzv. materiální vymezení, kdy veřejná správa je určitý druh činnosti. Druhé pojetí je nazýváno formálním, kdy veřejnou správu je bráno jako organizační jednotku (úřad, instituce).

Jak je výše zmíněno, mluvíme-li o pojmu materiálním, jde o provádění činností v rámci výkonu správy. Konkrétně jde o činnosti v rámci administrativy, organizování, plánování apod. Dále můžeme vymežit veřejnou správu negativně a pozitivně.

Negativně znamená vymežit veřejnou správu jako oblast správy, která není zákonodárstvím nebo soudnictvím [1]. Naopak pozitivní pojetí je výčet úkolů, které má veřejná správa zabezpečovat.

Celková materiální pojetí je příliš obecné, což můžeme spatřovat jako problém.

Ve formálním pojetí naopak správu chápeme, jako soustavu orgánů samosprávy nebo správních úřadů.

Ke zcela pochopení pojmu veřejná správa, je potřeba si říci druhy veřejné správy a něco o nich. Organizace ve veřejné správě je úzce spojena s dělbou moci ve státě, která ovlivňuje co bude vykonávání pomocí státu a příslušných úřadů a co bude svěřeno subjektům, které se nachází na nižší úrovni územního uspořádání země.

Veřejnou správu členíme na [2]:

- Organizační uspořádání
- Právní formy
- Úkoly

Neexistuje žádná šablona, podle které se můžeme řídit, jelikož každý stát má jiné organizační uspořádání. Platí však, že je důležitá územní a věcná působnost, při sestavování veřejné správy. Další důležitý aspekt je příslušnost rozhodovat v určitých situacích.

Právní forma rozděluje veřejnou správu na další skupiny a to na vrchnostenskou a fiskální správu. Vrchnostenská správa, neboli veřejné právo, je představována správními akty, nařízeními a donucovacími opatřeními. Fiskální správa, neboli soukromé právo, se zabývá věcí finančních či majetkových.

Rozlišení veřejné správy podle úkolů, které zajišťuje prostřednictvím určitých resortů (např. sociální věci, školství, ekologie, zdravotnictví, vnitřní správa...).

3.1.1 Organizace veřejné správy v ČR

3.1.1.1 Základní uspořádání

Veřejná správa se rozděluje na základě čtyř kritérií: subjekt, působnost, pravomoc a postavení [viz Hendrych].

Nositelé veřejné správy jsou stát, obce, kraje, jiné samosprávné celky a ostatní subjekty. Z tohoto pohledu můžeme českou veřejnou správu rozdělit na:

- Státní správu (vykonávanou státem)
- Samosprávu (vykonávanou dalšími subjekty na základě delegace)

Pole působnosti označuje vykonavatele veřejné správy územně a nebo věcně. Pojem vykonavatel znamená orgán, který jedná jménem nositele veřejné správy. Jedná se

často o tzv. „správním úřadu“ (finanční úřad, ministerstvo). Prostřednictvím toho úřadu nositel plní úkoly jen v případech, kdy nejsou zabezpečeny státními orgány.

Dle pravomocí lze veřejnou správu rozdělovat, zda vykonavatel má oprávnění vydávat právní předpisy, či činit jiné úkony nebo nemá.

3.1.1.2 Ústavní pořádek

Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a ústavní zákony tvoří ústavní základy, které určují veřejnou správu v České republice. Jedná se o tzv. ústavním pořádku (viz čl. 112 Ústavy). Nejvyšší předpis stojící nad jakémkoliv právním předpisem, je ústava. Ta definuje základní orgány státu a dělbu moci. O organizacích veřejné správy se hovoří v hlavě třetí o moci výkonné a hlavě sedmé o územní samosprávě.

Ústava dovoluje vydávat sekundární předpisy ministerstvu, orgánům územní samosprávy, jiným správním úřadům, a to jen kdy mají speciální zmocnění zákonem (viz čl. 104 odst. 3).

3.1.2 Organizace státní správy

Organizace státní správy ČR se rozlišuje na tzv. přímé a nepřímé vykonavatele.

3.1.2.1 Přímí vykonavatelé

1. Ministerstvo

Jedná se o ústřední správní orgán, který má dílčí věcnou působnost. V čele stojí ministr, který odpovídá za jeho činnost. Pole působnosti je stanovena zákonem. Vláda jejich činnost sjednocuje, kontroluje a řídí. Pokud jsou speciálně zmocněny, mohou ministerstva vydávat právní předpisy (tzv. vyhlášky), které jsou na základě a v mezích zákona. Ministerstvo vnitřními předpisy (instrukcemi) a služebními příkazy zavazuje nižší správní úřady.

2. Ústřední správní úřady

Tyto úřady jsou přímo řízené vládou. Vedoucí, který stojí v čele tohoto úřadu, není však členem vlády. Oblast působení je zaměřena na odborně technickou problematiku a je užší než u ministerstev. Řadí se zde např. Český statistický úřad, Komise pro cenné papíry, Český báňský úřad...

3. Správní úřady podřízené některému ministerstvu

Oproti předešlým skupinám postrádají nějaké pravomoci, hlavně pravomoc k vydávání právních předpisů. Patří sem Česká správa sociálního zabezpečení, Česká inspekce životního prostředí, Česká obchodní inspekce aj.

4. Územní odborný správní úřad

Hovoříme o úřadech, který vydávají správní akty, vybírají poplatky, ukládají pokuty apod. Řadí se sem celní správa, plavební správa, apod.

5. Veřejné ozbrojené či neozbrojené sbory

Mezi tyto sbory řadíme např. Správa požární ochrany, či Policie ČR. Vykonávají státní správu především ve věcech správního dozoru.

Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání a Úřad pro ochranu osobních údajů mají zvláštní postavení. Jsou to orgány, který vykonávají státní správu mimo její organizační soustavu. Spojují nezávislost a výkon státní správy.

3.1.2.2 Nepřímí vykonavatelé

Hovoříme o orgánech, který jsou jiný právní subjekty než stát, na který byli zákonem delegovány výkony státní správy. Prvořadý případ je přenesená působnost, kterou vykonávají orgány obcí a krajů. Přenesenou působnost vykonává obecní úřad, pověřený obecní úřad (pro více obcí), zvláštní orgány obcí nebo krajů (např. povodňová komise), ale i komisemi rad obcí.

3.1.3 Organizace samosprávy

U samosprávných orgánů je výkon státní správy, stejně jako u nepřímých vykonavatelů, delegován a navíc trvale svěřen do jejich samostatné působnosti. Samospráva se dále ještě dělí na územní a zájmovou.

1. Územní samospráva

- Obce a města

Máme-li územní celek vymezený hranicemi, kteří tvoří společenství občanů, jde o samosprávné územní tzv. obec. Pokud počet obyvatel v obci přesáhne hranici 3 000 obyvatel a stanoví tak předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády, hovoříme o městě. Speciální postavení mají statutární města, která se mohou dělit na obvody (městské části) s vlastními samosprávnými orgány. Podle zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) jsou statutárními městy: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav. Město vydá obecnou vyhlášku, kde je uvedeno, jak si město samo uspořádalo správu uvnitř města formou statutu. Obecní orgány jsou zastupitelstvo, rada, starosta a obecní úřad.

Do samostatné působnosti obce spadá správa záležitostí, které jsou v zájmu obce a občanů. Tyto záležitosti však nejsou zákonem svěřeny krajům a nejde o výkon přenesené působnosti, o kterých stanoví zákon.

- Kraje

Kraj není územně vymezen přímo svými hranicemi, ale hranicemi okresů, kteří tvoří určitý kraj. Vykonává samosprávu v souladu s potřebami kraje a je v rozsahu stanoveném zákonem. Do působnosti patří hlavně věci veřejné správy a hospodaření. Patří tam také komplexní péče o zdravé životní podmínky, vzdělávání, územní rozvoj a veřejný pořádek.

Mezi krajské orgány patří zastupitelstvo, rada, hejtman, krajský úřad a zvláštní orgány kraje. Základním orgánem kraje je zastupitelstvo a rada je orgánem výkonným. Navenek zastupuje kraj hejtman, který podepisuje např. právní předpisy kraje, odpovídá za informování občanů o činnosti kraje a jmenuje ředitele krajského úřadu. Při jmenování musí mít předchozí

souhlas ministra vnitra. Hejtman za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu.

2. Zájmová samospráva
Subjekty zájmové samosprávy v ČR jsou stavovské komory s obligatorním členstvím, ostatní stavovské komory s dobrovolným členstvím a veřejné vysoké školy.

3.2 Informační systém veřejné správy ČR

Ministerstvo vnitra ČR definuje Informační systém veřejné správy takto:

„Informační systém je jakákoliv kombinace informačních technologií a činností lidí, která podporuje úkony, management a tvorbu rozhodnutí. V širším smyslu je informační systém chápán jako celek, ve kterém probíhá komunikace a spolupráce mezi lidmi, procesy, daty a technologiemi.“

Jedná se o takový systém, ve kterém figuruje strana veřejnosti a strana veřejné správy. Strana veřejnosti, neboli lidský prvek můžou být soukromé fyzické a právnické osoby. Naopak strana veřejné správy je tvořena orgány veřejné správy, úředníci, samosprávní jednotky, apod..

Mezi těmito prvky je oboustranný vztah a to:

Veřejnost – Úředník

Úředník – Úředník

Prostřednictvím Informačního systému veřejné správy lze i komunikovat veřejnost – veřejnost. Sem patří prvek osoby, která potřebuje komunikovat s jinou osobou. Prostředkem komunikace jsou informační technologie a data obsahují dané sdělení. Tato komunikace probíhá podle přesně daných procesů, kterou jsou stanoveny zejména legislativou a samotným programováním technologické úrovně informačního systému veřejné správy.

Vývoj tohoto systému je řízen dle konceptu eGovernmentu. EGovernment je elektronizace veřejné správy obecně a více se tomuto tématu věnuji v kapitole č. 3.3.

3.2.1 Počátky a vize ISVS v ČR

V roce 1999 byla do zákona o svobodném přístupu k informacím začleněna forma komunikace s veřejnou správou prostřednictvím e-mailu. V tomto ohledu byla komunikace s úřady prostřednictvím informačních a komunikačních technologií prvním krokem k implementaci prvků eGovernmentu do oblasti veřejné správy.

Úřad pro veřejné informační systémy se zabývá koncepcí Informačního systému veřejné správy. Tento úřad se transformoval na Ministerstvo Informatiky České republiky. V roce 2007 bylo i toto ministerstvo zrušeno a jeho kompetence byly převedeny mezi Ministerstvo vnitra, průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj. Ministerstvo vnitra převzalo také oblast eGovernmentu.

Rozvoj Informačního systému veřejné správy je řízen dokumentem „Státní informační a komunikační politika“. Tento dokument byl schválen roku 2004 a dává za cíl

vytvořit podmínky pro rozvoj informační společnosti, rozšíření komunikačních služeb (zejména připojení k internetu) spolu se zavedením veřejných služeb on-line.

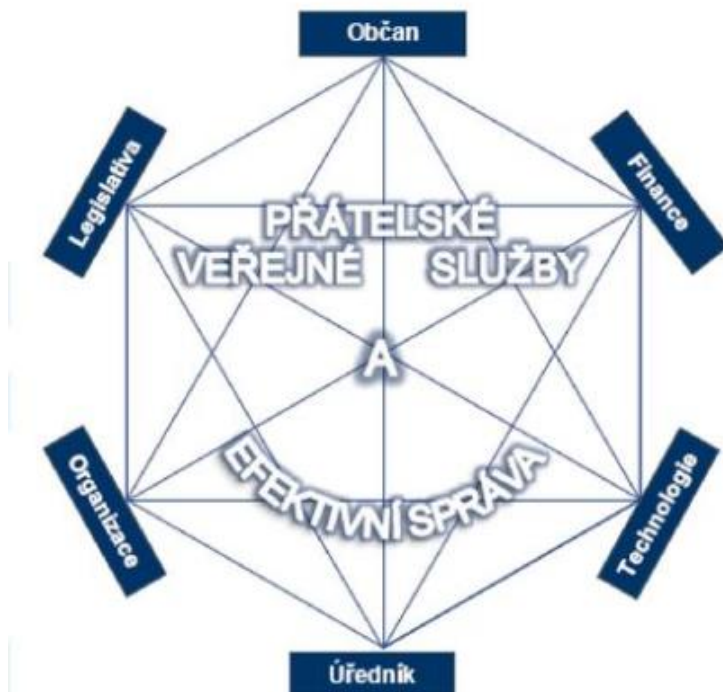
Hlavními úkoly v oblasti eGovernmentu dle tohoto dokumentu jsou:

- Úprava legislativy pro zavedení informačního systému veřejné správy
- Tvorba sítě pracovišť, kde bude možno získat ověřené výpisy z evidencí veřejné správy
- Vytvoření základních registrů
- Snížení oběhu listinných dokumentů
- Zpřístupnění úřadů online -> možnost podávání žádostí o vydání dokladů, oznámení, daňových přiznání a jiné, prostřednictvím internetu

Ministerstvo vnitra ČR zpracovalo základní schéma informačního systému veřejné správy do tzv. Hexagonu veřejné správy. Toto schéma bylo uveřejněno v publikaci eGovernmentu (eGON) NEWS v březnu roku 2008. Jedná se o šestiúhelník s vrcholy, které představují prvky informačního systému veřejné správy, které jsou v interakci s ostatními prvky.

Vrcholy hexagonu jsou:

- Občan
- Peníze
- Technologie
- Úředník
- Místo
- Legislativa

Obrázek 1: Hexagon veřejné správy; zdroj: [3]

Fungování informačního systému veřejné správy, které se řídí vztahy ilustrovanými hexagonem, má být dle vize ministerstva takto:

Občan vystupuje jako klient veřejné správy a jemu má být usnadněn styk s úřady. Je významným prvkem informačního systému veřejné správy.

Naopak **úředník** je představitel veřejné správy. Je občanovi k dispozici a uspokojuje jeho potřeby při styku s veřejnou správou. K tom má pomoci jeho kvalitní vzděláváním a průběžným systémem školením.

Místo zastupuje nutnost zajištění co největšího počtu možných akcí, které bude možné vykonat na jednom místě. Znamená to, že občan má mít zajištěn styk s několika úřady přes jedno kontaktní místo. Při návrhu informačního systému veřejné správy se Ministerstvo vnitra ČR snaží řídit výrokem „obíhat by měly informace, ne občan“, který často používá.

Vrchol **legislativa** vyjadřuje nutnost kvalitního právního rámce, bez kterého takový systém nemůže fungovat. Jedná se zejména o ošetření elektronické komunikace, přijímání elektronických dokumentů jako plných ekvivalentů listinných dokumentů, apod.

Technologie vyjadřuje nutnost využívání moderních prostředků, jako nástroj k dosažení celkové realizace projektu. Využití moderních informačních a komunikačních technologií má výrazně usnadnit a urychlit komunikaci v rámci informačního systému veřejné správy.

Poslední vrchol, s názvem **Peníze**, je základním kamenem, bez kterého by informační systém veřejné správy nemohl fungovat. Je nutno správně navrhnout rozpočty a rozdělit danou sumu pro jednotlivé účely a součástí systému.

3.2.2 Prvky informačního systému veřejné správy

Informační systém veřejné správy je informační systém, fungující zejména za účelem komunikace veřejnosti (občané) s veřejnou správou (úředníci) a mezi veřejnou správou navzájem.

Hlavními prvky tohoto systému jsou lidé, kteří využívají určité podsystémy a aplikace na technologické úrovni, jako prostředek vzájemné komunikace.

Celé fungování informačního systému veřejné správy je založeno na vztazích a procesech, které jsou předem určené. Výkon jakéhokoliv požadavku občana musí probíhat podle daného procesu tak, jak byl stanoven.

3.2.3 Informační strategie

Jedna nejdůležitější role ve veřejné správě je informační strategie. Jeden z hlavních cílů je to, aby se zabránilo nehlídanému rozvoji informačních systémů a zabránění neúčelným investicím do těchto technologií. Aby se tomu zabránilo jsou stanovené cíle a opatření, které se objevují ve strategickém plánu.

Strategie je možnost k zpracování přípravy, realizace a záměru pro budoucí projekty. Uvádí se tam také jejich financování a další potřebné informace k fungování IS.

Objevuje se také pojem informační koncepce, za kterou bývá často zaměňována. Rozdíl mezi ní a strategií je ten, že mluví-li se o koncepci, jedná se jen o ISVS. Strategie se skládá z ISVS, provozování IS a další systémy, které provozuje orgán veřejné správy.

Další rozdíl je ten, že obsah informační koncepce je daný zákonem. Strategie zahrnuje více oblastí, je rozsáhlejší a nemá danou formu. Znamená to, že čím víc informací obsahuje, tím je užitečnější pro veřejnou správu.

Jelikož se informační systémy vyvíjí, i díky platné právní legislativě, se tato strategie zpracovává na časový úsek. Jako ostatní strategický dokumenty, se zpracovává na 4 roky. Při zpracování se využívají předchozí zkušenosti. Obsahuje definování cílů a prostředky, jak je dosáhnout.

Z toho co je výše uvedeno vyplývá, že každá správná informační strategie by měla obsahovat zhodnocení aktuálního stavu, stanovení cílů a finanční plán.

3.2.4 Zabezpečení

Při provozování jakéhokoliv informačního systému, je potřeba zhodnotit rizika spojená s jeho funkcí.

Dne 15. března 2010 vláda schválila usnesení č.205 o řešení problematiky kybernetické bezpečnosti. Ministerstvo vnitra ČR bylo stanoveno vykonavatelem kybernetické bezpečnosti a pro tuto oblast národní autoritou.

V roce 2011 tuto funkci převzal Národní bezpečnostní úřad, který poté v roce 2014 založil Národní centrum kybernetické bezpečnosti (CERT) v Brně. Důležitý krok byl dne 1. srpna 2017, kdy se zřídil Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB).

Hlavními úkoly NÚKIB jsou:

- Výzkum a vývoj v rámci kybernetické bezpečnosti
- Podpora a osvěta vzdělávání v oblasti kybernetické bezpečnosti
- Provozovat vládní CERT
- Spolupráce s ostatními národními CERT týmy

3.3 EGovernment

Často se v oblasti veřejné správy objevuje pojem „egovernment“. Široká veřejnost rozumí pod tímto pojmem formu spojení mezi veřejnou správou a komunikačních technologií.

Přesnější charakteristika je „*transformaci vnitřních a vnějších vztahů státní správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat služby a interní procesy*“. [4]

Mark Forman má na pojem e-government jiný pohled a to „*používání informačních a komunikačních technologií s cílem transformovat agendu veřejné správy účinně, efektivně a s kvalitními službami*“. [5]

Hlavní cíl egovernmentu dle Ministerstva vnitra je především spolehlivější, rychlejší a levnější poskytování služeb veřejné správy, co nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým zákazníkům. Také z toho vyplývá potřeba řešit přístup k službám pro lidi se zvláštními potřebami, jako jsou senioři a lidé s postižením.

Cesta k dosažení cíle je hlavně podpora činností správních úřadů vytvořením pravidel komunikačního prostředí. Tato pravidla podpoří výměnu informací a dat mezi úřady. To napomáhá k lepší komunikaci mezi jednotlivými informačními systémy veřejné správy.

3.3.1 EGovernment v ČR

Jedná-li se o elektronizaci veřejné správy, Česká republika, jako člen Evropské unie, by neměla zaostávat. Jedním z hlavních cílů ČR by mělo být udržet konkurenceschopnosti ve světě. Tím docílí pomocí maximálního využití komunikačních a informačních technologií, zlepšování a modernizování výkonu veřejné správy.

Dalším cílem České republiky v rámci EGovernmentu by mělo být vytváření další nových nabídek služeb pro občany a firmy na jejím území.

Hlavním cílem e-governmentu v České republice je lepší koordinace a zjednodušení spolupráce jednotlivých informačních systémů veřejné správy.

Pro splnění tohoto cíle, je důležité nejdůležitější používání otevřených mezinárodních standardů a dále pokračovat v rozvoji jednotné komunikační sítě veřejné správy.

Budování ISVS je na principu propojování registrů a databází, které existují na území ČR. V České republice je realizace toho obtížná. Hlavním důvodem je, že veřejné instituce budují vlastní informační systém, což má za následek to, že koordinace a provázanost mezi nimi, není systémově upravena. Vláda má za úkol vytvořit pravidla komunikace mezi subjekty veřejné správy a jejich IS.

Pravidla zahrnují v první řadě právní vymezení pravomocí a kompetencí, a v druhé vymezení procesní a správní záležitosti. Pravidla obsahují také i standardy rozhraní komunikace s občany, ale také komunikaci resorty ISVS mezi sebou.

V roce 2007-2013 probíhalo budování pilířů e-governmentu. Využívaly se k tomu prostředky z fondů EU v souladu se strategií Smart Administration (Efektivnější veřejná správa a přátelské veřejné služby).

Vláda ČR formuluje tyto pilíře e-governmentu:

- Síť kontaktních míst veřejné správy Czech POINT
- Systém datových schránek
- Identita
- Základní registry

Nejdříve vznikla síť pracovišť Czech POINT, díky kterým může občan z jednoho místa využít služby, kvůli kterým dříve musel obíhat více různých úřadů. Více se tomuto tématu věnuji v kapitole č. 4.1.

Následně byl spuštěn systém datových schránek. Tento IS se používá pro komunikaci se státem a nahradil posílání obálek s pruhem. Více o ISDS v kapitole č. 4.2.

Identita občana je systém využívaný pro zaručené a bezpečné ověření totožnosti při užívání online služeb veřejné správy. K tomu napomáhají různé identifikační prostředky. Poskytovatelé těchto prostředků mají akreditaci a jsou napojené na národní bod.

Národní bod je charakterizovaný na stránkách identita občana následovně:

„Národní bod je zřízen zákonem č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, který zároveň stanovuje pravidla pro účastníky procesu elektronické identifikace. Národní bod slouží jako nástroj pro bezpečné a zaručené ověření totožnosti uživatele online služeb veřejné správy. Poskytovatelé online služeb potřebují zaručenou informaci o tom, kdo se jako klient přihlašuje k jimi poskytovaným službám.“ [6]

Mezi tyto prostředky se řadí [7]:

- Občanský průkaz – Jedná se o průkaz s aktivovaným kontaktním elektronickým čipem vydaný po datu 1.7. 2018

- NIA ID – Jedná se o prostředek označovaný jako uživatelský účet, OTP či UPS. Je poskytován státem zdarma.
- Mobilní klíč eGovernmentu – Jedná se opět o prostředek poskytovaný bezplatně státem. Přihlášení probíhá bez zadávání dalších ověřovacích kódů.

Na základě eGovernmentu vznikl systém základních registrů.

3.3.2 Základní registry

Dříve úřady vedly evidenci údajů, v papírové podobě. Nebylo to právně závazné, tudíž pokaždé občan musel vyplnit formulář se stejnými údaji, který následně nechal potvrdit pravost svým podpisem. Toto vše změnila základní registry, kde jsou tzv. referenční údaje aktuální, bez historie a právně nezávazné. Jestliže se některý údaj změní, úřady kteří jsou připojeny k těmto registrům se automaticky tuto změnu dozví.

K těmto údajům mají přístup jen ti, kdo mají zákonné oprávnění. Každý přístup je zaznamenán, což způsobuje bezpečnost v rámci osobních údajů.

Referenční údaje jsou ve čtyřech základních registrech. Nad nimi funguje tzv. ORG. ORG je informační systém, který zajišťuje procesy spojené s identifikací fyzických osob a ochranu osobních údajů v celém systému základních registrů. [8]

Od roku 2012, je jeden z pilířů e-governmentu pilíř s názvem „Základní registry“. Pomáhá to k zrychlení a zjednodušení řad agend, kdy firmy a občané mají kontrolu nad tím, kdy, kdo a proč využívá naše osobní údaje.

Patří sem:

1. Registr osob
Tento registr obsahuje údaje o subjektech, které mají IČO, např. podnikající fyzické osoby. Dále informace o jejich provoznách a statutárních zástupcích. Správcem registrem osob je Český statistický úřad.
2. Registr obyvatel
Nachází se zde informace o fyzických osobách, a to jméno a příjmení, datum a místo narození, adresa trvalého pobytu, státní občanství, ID datové schránky, čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů. Tyto údaje jsou zaznamenány u osob, kteří žijí na území ČR. Patří sem občané ČR, ale i cizinci. Na starost tento registr má Ministerstvo vnitra ČR.
3. Registr práv a povinností
Jsou zde zahrnuté údaje o vykonávaných agendách. Také se zde nachází údaje o oprávněních k přístupu k těmto údajům v ostatních registrech.
4. Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
Správcem tohoto registru je Český úřad zeměměřický a katastrální. Jedná se o evidenci územního členění státu. Jsou zde uvedeny údaje o pozemcích, katastrálních území, o stavebních objektech atd.

O provoz základních registrů se stará Správa základních registrů.

3.3.2.1 Správa základních registrů

Jedná se o správní úřad, který je účetní jednotkou a součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. Vznikl zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Správa základních registrů zajišťuje [9]:

- Provoz informačního systému základních registrů, registru obyvatel, registru osob a registru práv a povinností a jejich bezpečnost.
- Realizace vazeb mezi jednotlivými základními registry prostřednictvím služeb informačního systému základních registrů.
- Realizaci vazeb mezi základními registry a agendovými informačními systémy prostřednictvím služeb informačního systému základních registrů
- Realizaci vazeb mezi jednotlivými agendovými informačními systémy prostřednictvím služeb informačního systému základních registrů.
- Zpřístupnění referenčních údajů obsažených v základních registrech a údajů obsažených v agendových informačních systémech v rozsahu oprávnění obsažených v registru práv a povinností prostřednictvím služeb informačního systému základních registrů.
- Vedení záznamu o událostech souvisejících s provozováním informačního systému základních registrů.
- Propojení informačního systému základních registrů a dalších součástí referenčního rozhraní.
- Zveřejňování aktuálních údajů o provozních stavech základních registrů a provozně technických údajů z provozu základních registrů způsobem umožňující dálkový přístup.

Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech umožňuje Správě základních registrů vydávat identifikační certifikáty občanského průkazu. Dále podle zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce mohou poskytovat služby vytvářející důvěru i jako hospodářskou činnost.

3.4 Model eGON

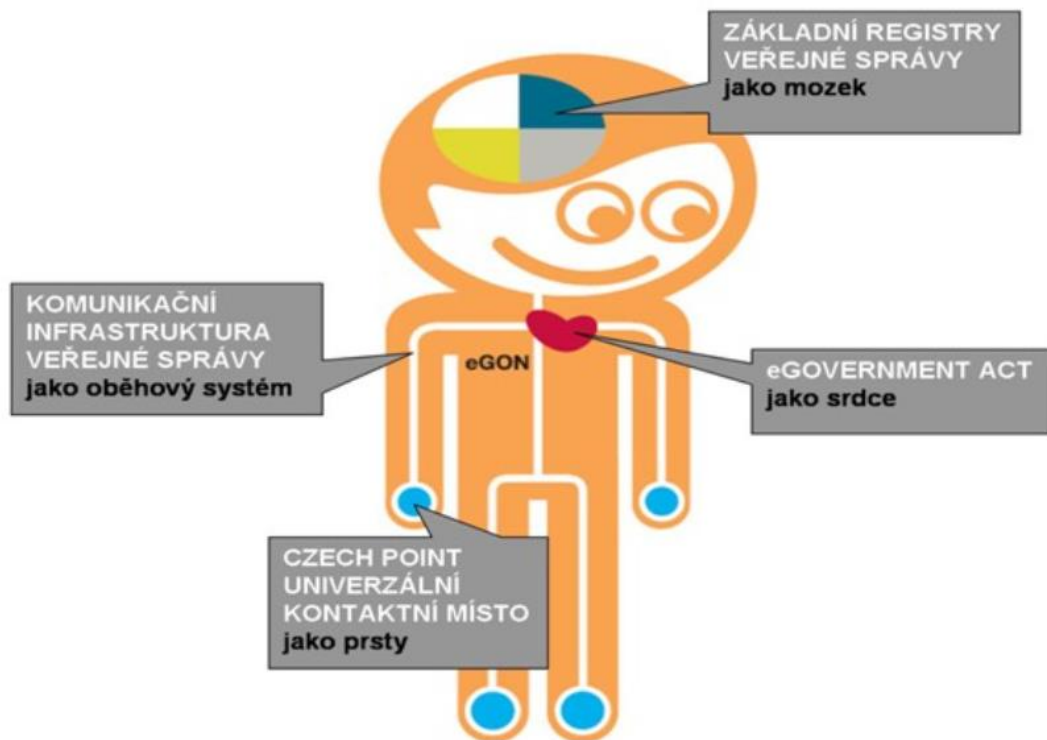
Tento model byl vytvořen, za účelem snazšího výkladu konceptu e-governmentu zejména pro veřejnost a řádové zaměstnance veřejné správy, Ministerstvem vnitra ČR.

Grafické vyobrazení modelu znázorňuje člověka s několika hlavními orgány. Na tomto modelu lze jednoduše vysvětlit strukturu a fungování Informačního systému veřejné správy. Tento model se pokusím vysvětlit podobným způsobem, jako Ministerstvo vnitra ČR, a popsat jednotlivé jeho části reálnými podsystémy a prvky Informačního systému veřejné správy.

Postava, která se nazývá eGON, prezentuje bytost s orgány, bez kterých nelze žít. Jeho logo musí být dle dokumentu s názvem „*Zásady označování kontaktních míst Czech POINT*“ na každém místě, kde je možné spojit s úřady prostřednictvím informačního systému veřejné správy. Logo by mělo být ve všeobecném povědomí občanů, kteří se díky němu budou schopni snáze orientovat v umístění jednotlivých pracovišť.

Návrh loga eGON jako značky není náhodný. Základem eGovernmentu by dle státní správy České republiky měly být čtyři klíčové prvky, respektive jeho klíčové orgány a to mozek, srdce, oběhová soustava a prsty. Tyto orgány reprezentují čtyři klíčové informační a komunikační systémy a legislativní prvky, které jsou základem informačního systému veřejné správy v pojetí Ministerstva vnitra ČR. Tyto systémy (orgány) jsou postupně

zaváděny do běžného života tak, aby mohl informační systém veřejné správy plně fungovat.

Obrázek 2: Model eGON; zdroj: [10]

3.4.1 Prvky ISVS podle eGON

Nejdůležitějším orgánem pro člověka, za kterého je eGON Ministerstvem vnitra ČR považován, je srdce, které má zastávat legislativní základ pro fungování všech systémů jako celku. Právním základem informačního systému veřejné správy v České republice je zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, kterému se také říká eGovernment Act. Tento zákon byl vydaný 17. července 2008 a nabyl účinnosti 1. července 2009.

Komunikační infrastruktura veřejné správy je vyjádřena jako **oběhová soustava**. Zajišťuje bezpečnou datovou komunikaci mezi úřady a ostatními systémy, které do Informačního systému veřejné správy patří. Důležitou součástí komunikační infrastruktury je tzv. Centrální místo služeb, které slouží jako bod, přes který budou probíhat všechny datové toky mezi jednotlivými informačními systémy zapojenými do fungování informačního systému veřejné správy. Zároveň bude Centrální místo služeb fungovat jako jediná brána systému do sítě internet.

Mozek symbolizuje Základní registry veřejné správy. Představuje to praktické řešení ideálního datového návrhu pro práci s daty v Informačním systému veřejné správy.

Posledním prvkem jsou jeho **prsty**, který symbolizují rozsáhlou síť pracovišť informačního systému Czech POINT. Mají za funkci přístupových bodů k systému pro veřejnost. Síť těchto míst by měla být co nejvíce rozšířena tak, aby občané nemuseli podnikat dlouhé cesty kdykoliv, když je potřeba něco vyřídit s veřejnou správou. Na každém pracovišti

musí být člověk, který bude komunikovat s občanem a naplňovat jeho požadavky. Systému Czech POINT se blíže věnuji v kapitole č. 4.1.

Důležitý prvek, který se v modelu eGON neobjevuje, je informační systém Datové schránky. V současné době je plně spuštěný a fungujícím podsystémem Informačního systému veřejné správy. Blíže tento systém popisují v kapitole č. 4.2.

3.5 Model Klaudivie

Od roku 2011 není model eGON jediný oficiální symbol eGovernmentu. Ministerstvo vnitra přišlo z dalším symbolem a to s Klaudiví, která český eGovernment rozšířila o cloud computing, kterým je symbolem.

Ministerstvo vnitra definuje tento model následovně:

„Jako nová partnerka eGONa symbolizující prostředky cloud computingu zajistit, aby byly ICT projekty nejen efektivnější a levnější, ale aby také umožnily přechod od současného stavu blížícího se správě majetku k modelu poskytování a odebírání služeb.“

Ministr vnitra Radek John řekl o Klaudivii toto: *“ Realizace i následný provoz všech projektů musí být ekonomicky uskutečnitelné. Nemůžeme si dovolit drahé a zbytečné hračky. Proto musí být smyslem projektů účelnost a užitečnost“.*

Obrázek 3: Symbol cloud computingu Klaudivie; zdroj [11]

3.5.1 Cloud computing

V IT průmyslu je cloud computing oblíbené marketingový spojení v IT průmyslu. Jedná se o propojení softwarových a hardwarových prostředků, za pomoci Internetové sítě.

Jedná se o sloučení prostředků infrastruktury (firewally, zálohování, servery, úložiště, atp.), aplikační a vývojovou platformu (databázový server, operační systém, atp.), ale i software (např. kancelářské aplikace, pošta). Toto vše je nabízeno poskytovatelem cloud computingu, díky internetu a jiných vysokorychlostních datových sítích. Poskytovatel se stará o obměnu, údržbu, atd.

Zákazník si vybere určitou službu, kterou mohou odkudkoliv využívat přes klientskou aplikaci, která ve většině případů je ve formě internetového prohlížeče. Klient si měsíčně, nebo ročně, platí licenční poplatek za tyto služby a dále se o nic jiného nestará.

4 Vlastní práce

4.1 Czech POINT

Ministerstvo Vnitra ČR Czech POINT definuje na svých webových stránkách takto:

„Czech POINT (Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál) je asistovaným místem výkonu veřejné správy, v jehož rámci obecní úřady, krajské úřady, notáři a další právnické osoby mohou lidem vydávat výpisy (např. z katastru nemovitostí, z rejstříku trestů a dalších), založit datovou schránku, autorizovaně konvertovat dokument či podat podání.“ [12]

Obrázek 4: Logo Czech POINT; zdroj:[13]

Tato definice je určena pro širokou veřejnost a vystihuje základní cíl systému Czech POINT. Zpřístupnit tedy styk s úřady tak, aby kvůli byrokracii nemuseli vynakládat velké množství úsilí a času.

Informační systém Czech POINT je projektem veřejné správy České republiky. Tento projekt spadá v současnosti pod Ministerstvo Vnitra České republiky (dříve Ministerstvo Informatiky ČR), které vydalo koncepci Strategie implementace eGovernmentu z roku 2008 (Egon-c), jejímž je součástí.

Informační systém Czech POINT je ilustračně zastupován prsty z modelu Egon, které mají zajišťovat kontakt úřadů s občany. Hlavní cíl tohoto systému je usnadnění přístupu občanů k informacím a úřadům, bez nutnosti dojíždět do jejich sídel.

Tento systém se řadí mezi garantovanou službu. Znamená to, že občané se mohou kdykoliv dostavit na pracoviště Czech POINT a pověřená osoba má být schopna splnit požadavky. Z podstaty má v určitých věcech plnohodnotně nahradit úřady veřejné správy České republiky. Tato pracoviště jsou nazývané tzv. kontaktní místa veřejné správy, kde lze komunikovat s veřejnou správou a získávat od ní informace a dokumenty.

Název je podobný anglickému slovu „checkpoint“, který je překládán jako kontrolní stanoviště. Zjednodušeně řečeno se jedná o síť veřejných pracovišť, kterou spojuje, pro tento účel vytvořený, informační systém.

Hlavní cíl těchto pracovišť je vytvoření míst Czech POINT tak, aby služby byly dostupné pro každého občana bez rozdílu. Pobočky jsou zřízeny po celé republice, tudíž nezáleží na místě trvalého pobytu. Služby se dají využívat především na obecním a městském úřadu, na poštách, v bankách a dalších místech. Pro občany stačí navštívit kontaktní místo, kde jim pracovník daného pracoviště zajistí veškerou komunikaci.

Czech POINT byl spuštěn v lednu 2008, jako první informační systém z koncepce eGovernmentu. Ke dni 31.12.2022 se nachází na území ČR 7 361 pracovišť, které jsou plně schopné poskytnout kteroukoli z nabízených služeb informačního systému Czech POINT. Na zavedení těchto pracovišť přispívá Ministerstvo Vnitra ČR dotacemi ze státního rozpočtu. Zdroje na vybudování nových pracovišť jsou také čerpány z Evropské Unie (Evropský fond pro regionální rozvoj).

Během doby, co je systém Czech POINT v provozu, rozšířila se nabídka dostupných služeb, která jsou dostupné. Od svého počátku (počítá se i rok 2007, kdy byl Czech POINT v testovacím provozu), se neustále vyvíjí podle potřeb rozvoje informačního

systemu veřejné správy tak, jak ho naplánuje Ministerstvo vnitra ČR. Základním předpokladem jeho fungování je, aby v současnosti se stal alespoň částečnou náhradou za klasické úřady.

V budoucnosti by role systému Czech POINT měla získat na důležitosti. Tohoto cíle by měl dosáhnout skrze svou funkcionalitu, která je pro takovýto informační systém, klíčová.

4.1.1 Funkcionalita

Funkce Informačního systému Czech POINT se dají rozdělit na hlavní kategorie a to:

- Veřejné funkce
- Interní funkce
- Agendy ohlašovny

1. Veřejné funkce

Mezi veřejné funkce se řadí služby, které jsou většinou zpoplatněny a jsou dostupné pro všechny, kteří přijdou na pracoviště systému Czech POINT.

The screenshot shows the main interface of the Czech POINT system. At the top, there is a navigation bar with the 'Czech POINT' logo and user information: 'Můj profil', 'Tisknout', 'Provozní informace', 'Pracoviště: Náměstí 1, Žebrák, 26753', 'Uživatel: KVĚTUŠE MELICHAROVÁ', 'Role: Vkladatel', 'Dokumentace', and 'Odhlásit'. Below this is a central banner with a telephone icon and the text: 'S dotazy a případnými problémy se obračete na helpdesk Czech POINT tel. 222 13 13 13 (8:00 - 18:00) nebo helpdesk@czechpoint.cz'. The main content area is titled 'Výpisy' and contains a table of templates.

Sablona	Verze	Popisek	Předvyplnění	Dostupnost	Stažení
Formulář výpisu z bodového hodnocení řidiče	4.16	CRR		●	Stáhnout
Výpis elektronických receptů pacienta	1.8	ER		●	Stáhnout
Formulář výpisu z insolvenčního rejstříku	9.23	ISIR		●	Stáhnout
Formulář katastru nemovitostí	10.19	KN		●	Stáhnout
Výpis snímku z katastrální mapy	1.16	KS		●	Stáhnout
Výpis z veřejného rejstříku (obchodní rejstřík, spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek a rejstřík obecně prospěšných společností)	9.23	OR		●	Stáhnout
Rejstřík trestů	10.46	RT		●	Stáhnout
Formulář výpisu z rejstříku trestů právnických osob	1.24	RTPO		●	Stáhnout
Formulář seznamu kvalifikovaných dodavatelů	9.22	SKD		●	Stáhnout
Formulář živnostenského rejstříku	9.22	ZR		●	Stáhnout

At the bottom of the table, it says 'Celkem: 12' and there are navigation arrows. The footer contains 'Odkazy: ČÚZK OR ŽR ARES', 'Uživ. podpora: 222 13 13 13 (8:00 - 18:00) nebo helpdesk@czechpoint.cz', 'Lokální administrátoři', and 'Verze 3.1.9'.

Obrázek 5: Hlavní obrazovka pracovníka IS Czech POINT; zdroj: Czech POINT Žebrák, autor

Autorizované výpisy

Jedná se o ověřený výstup dokumentu z databáze v elektronické formě. Tento dokument je vtištěn a označen za pravý pomocí tzv. ověřovací doložky, která je k němu přiložena společně s podpisem zodpovězené osoby a razítkem provozovatele pracoviště.

Jsou to výpisy z rozličných evidencí, kde jsou uchovány data o právnických a fyzických osobách a jiných subjektech. Před zavedením Informačního systému Czech POINT museli žadatele o tyto výpisy dojíždět do budov příslušného úřadu a

čekat ve frontách. Tento problém se tvůrcům Informačního systému podařilo vyřešit a to tak, že nyní po dostavení na pracoviště Czech POINT, je vydání výpisu z vybrané evidence otázkou několika minut. Vydávání výpisů je nejvyužívanější službou pracovišť Czech POINT.

Od svého testovacího spuštění (rok 2007) nabízí autorizované výpisy z:

- **Katastr nemovitostí**
Na základě dat žadatele, lze jednoduše vydat výpis z Katastru nemovitostí. Nejdříve je nutné dohledat záznam z Katastru nemovitostí, pomocí s daty listu vlastnictví nebo podle postupné identifikace záznamu ze seznamu nemovitostí.
- **Obchodní rejstřík**
Výpis z tohoto rejstříku se získá po předložení Identifikačního čísla subjektu (IČ).
- **Živnostenský rejstřík**
Stejně jako u obchodního rejstříku je to i u živnostenského. Vydává se na základě Identifikačního čísla subjektu.

Po spuštění v roce 2008 byla do systému zaimplementována další funkce a to výpis z Rejstříku trestů.

Před vydáním pracovník systému Czech POINT musí mít k dispozici občanský průkaz žadatele, z kterých zadává informace do systému a kontroluje také jeho platnost. Rok poté (tj. 2009) byly do systému začleněny další dva výpisy z evidence veřejné správy. První novou funkce se zabývá stavem bodu v Centrálním registru řidičů. Jedná se o počet bodů, který jsou uděleny za přestupky při řízení motorového vozidla. Řídí se to tzv. Bodovým systémem, který je v zákoně č. 361/2000 Sb. v jeho pozdějším znění. Jsou dva způsoby jak informace o bodovém stavu získat. První způsob je návštěvou daného úřadu, který body připsal do jím vedeného registru řidičů. Dnes můžeme navštívit pracoviště Czech POINT, nezávisle na místě úřadu, který tyto body připsal. Žadatelé mohou tento výpis dostat během několika minut a to z jakéhokoliv místa v České republice.

Druhou novou funkcí pro Informační systém Czech POINT je výpis z tzv. Seznamu kvalifikovaných dodavatelů. Tento seznam je evidence firem, kteří se chtějí ucházet o veřejné zakázky a zároveň splnit kvalifikaci danou zákonem o veřejných zakázkách. Vydaným výpisem lze v zadávacím řízení veřejné zakázky nahradit dokumenty, které jsou jinak nutné předložit na přímo a které splňují kvalifikaci firmy pro veřejné zakázky.

Další funkce byla spuštěna v roce 2012. Jedná se o možnost vydání ověřeného výpisu z Rejstříku trestů právnických osob.

Agendy Informačního systému datových schránek

V této sekci se nacházejí elektronické formuláře pro správu datových schránek. Náležitosti spojené s datovou schránkou, lze plně vyřizovat prostřednictvím systému Czech POINT.

Autorizovaná konverze dokumentů

Jedná se o významnou součást Informačního systému Czech POINT, která se řadí mezi placenou službu. Umožňuje konvertovat listinný dokument do elektronické podoby, bez narušení jeho důvěryhodnosti. Lze i opačnou konverzi elektronického dokumentu do listinné podoby, na který v systému je samostatný formulář.

2. Interní funkce

Tyto funkce jsou pojmenovány jako CzechPOINT@office. Slouží především úřadům, které jsou potřebné pro získávání informací z rejstříku, pro vykonávání své činnosti. Všechny tyto funkce jsou bezplatné.

Funkce CzechPOINT@office jsou zčásti stejně jako ve skupině veřejných funkcí systému Czech POINT.

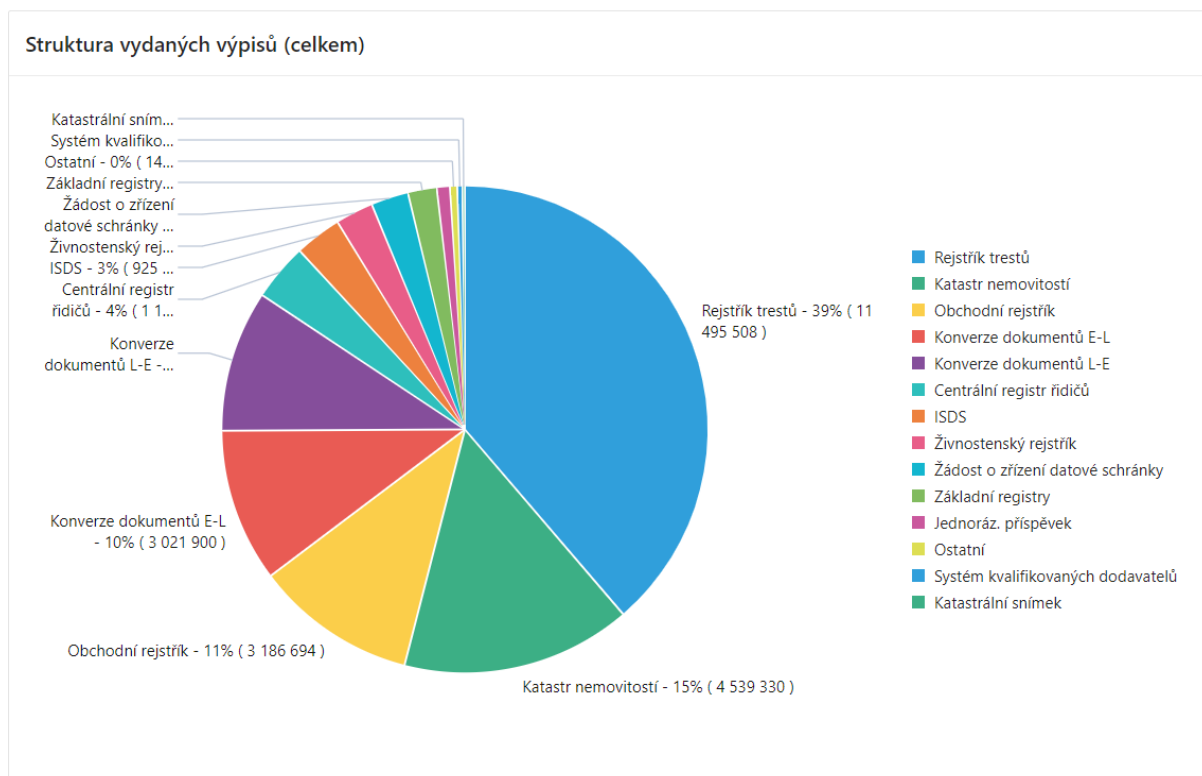
Pro své potřeby mohou využívat funkce:

- Katastr nemovitostí
- Výpis z obchodního rejstříku
- Konverze dokumentů
- Výpis z rejstříku trestů
- Ověřování listin a podpisů

3. Agendy a ohlašovny

V této sekci se nachází funkce, která napomáhá k evidenci obyvatel. Pracovník systému Czech POINT zde provádí změnu trvalého pobytu občana, pomocí formuláře, který tato sekce obsahuje. Pokud občan chce jinou doručovací adresu, která se neshoduje s jeho adresou trvalého pobytu, lze s návštěvou pracoviště tyto informace také zadat.

Na obrázku (č.) můžeme vidět složku „Agendy matriky“. Tato složka Czech POINTU není přístupná na každém pracovišti. Zde se nachází z důvodu, že na město Žebrák obsluhuje Czech POINT pracovník matriky, kterou používá pro výkon své práce.

Obrázek 6: Struktura vydaných výpisů ze systému Czech POINT; zdroj: [14]

4.1.2 Poplatky

Jak již bylo zmíněno, každá služba je zpoplatněná pro občany, jinou částkou.

Poplatky jsou:

- Výpis z rejstříku trestů 100,- Kč
- Ověřování listin 30,- Kč/strana
- První tisková strana 100,- Kč
- Každá další strana 50,- Kč

4.1.3 Zabezpečení

Z důvodu, že se v systému pracuje s citlivými osobními daty, je na bezpečnost informačního systému Czech POINT kladen velký důraz. Zákon č. 101/2000 Sb. se zabývá ochranou osobních údajů, aby nedošlo k zneužití rukou nepovolené osoby.

Zabezpečení těchto údajů se provádí několika úrovní tak, aby rizika neautorizovaného přístupu do systému byla minimalizována. Zachycují se popřípadě datové toky na síti internetu, při vyřizování požadavků některého zákazníka na jednom z pracovišť systému Czech POINT.

Zabezpečení Czech POINT je tvořeno kombinací z těchto prvků:

- Přihlašovací údaje
- Certifikáty
- Přístupová práva
- Zabezpečení přenosu dat

Přihlašovací údaje

Společně se zmíněnými certifikáty, které se nacházejí uložený na tokenu, slouží k přístupu do systému Czech POINT. Jedná se o přihlašovací údaje v podobě hesla a přihlašovacího jména. Lokální administrátor nastavuje unikátní přihlašovací údaje, který dostane každý uživatel. Tyto účty byly dříve spravované v systému názvem ePUSA (Elektronický portál územních samospráv). Nově vytvořený systém Seznam orgánů veřejné moci (SOVM) v současné době zastává tento účel. Jen jedna osoba z určitého pracoviště má do tohoto systému přístup, kde nastavuje účty, přiděluje role a práva ostatním.

Elektronické certifikáty

V první řadě elektronické certifikáty ochraňují přístupy do systému Czech POINT. Každý člověk pracující se systémem Czech POINT, prochází procesem, který mu zajistí veškeré náležitosti. Zásluhou nimž se bude moci přihlásit do systému s vysokou úrovní zabezpečení.

Než tuto práci může začít vykonávat, je jedna z prvních věcí získání přístupových certifikátů, které identifikují danou osobu – tzv. elektronickým podpisem.

Certifikáty vydává certifikační autorita. Je stanovena státem a vydává je na požádání, po vyplnění formuláře. Certifikační autoritu v rámci systému Czech POINT provozuje Česká pošta a nazývá se Post Sigmum. O certifikát může požádat právnická i fyzická osoba, nemusí se jednat o pracovníky veřejné správy, které s tímto systémem pracují.

Žádost lze vyřídit elektronicky přes internet na webových stránkách certifikační autority Post Sigmum. Spolu s žádostí se posílá také žádost o token, kam se certifikáty budou ukládat. Za token se účtuje jednorázový poplatek ve výši 775,- Kč [3]. Po odeslání žádosti, na některé z poboček pošty následuje vydání osobních certifikátů a certifikátů certifikační autority.

Jsou dva osobní certifikáty, které jsou potřeba pro přístup do systému Czech POINT:

- Kvalifikovaný certifikát QCA (Qualifield CA)
Funguje jako elektronický podpis při odesílání formulářů. Jednoznačně určuje, kdo formulář odeslal. Mimo to, je také využíván pro autorizaci dat a dokumentů.
- Komerční certifikát VCA (Public CA)
Tento certifikát je využíván pro přihlášení pracovníka systému Czech POINT k centrále Czech POINT.

Je nutno nainstalovat certifikáty certifikační autority do počítače, na kterém poběží Czech POINT a to po získání všech certifikátů. Tokenem se dodává společně se speciálním softwarem, na které se musí uložit certifikáty QCA a VCA. S tímto tokenem pak pověřená osoba může přistupovat do Informačního systému Czech POINT jen na daném počítači. Při importu na token, je nastaven PIN kód, který je důležitý znát pro přístup k jeho obsahu.

Zabezpečený přenos informací

Veškerá komunikace probíhá prostřednictvím zabezpečeného protokolu HTTPS. Jde o komunikaci a evidenci mezi komunikací systému Czech POINT s ostatními systémy, které jsou zapojeny do Informačního systému veřejné správy.

4.1.4 Dostupnost pracovišť

Jak už bylo zmíněno, v České republice se nachází ke dni 31.12.2022 až 7361 pracovišť.

Tyto pracoviště lze nalézt především na místech:

- Obecní úřady
- Notáři
- Pobočky české pošty
- Zahraniční zastupitelství
- Banky
- Kanceláře Hospodářské komory

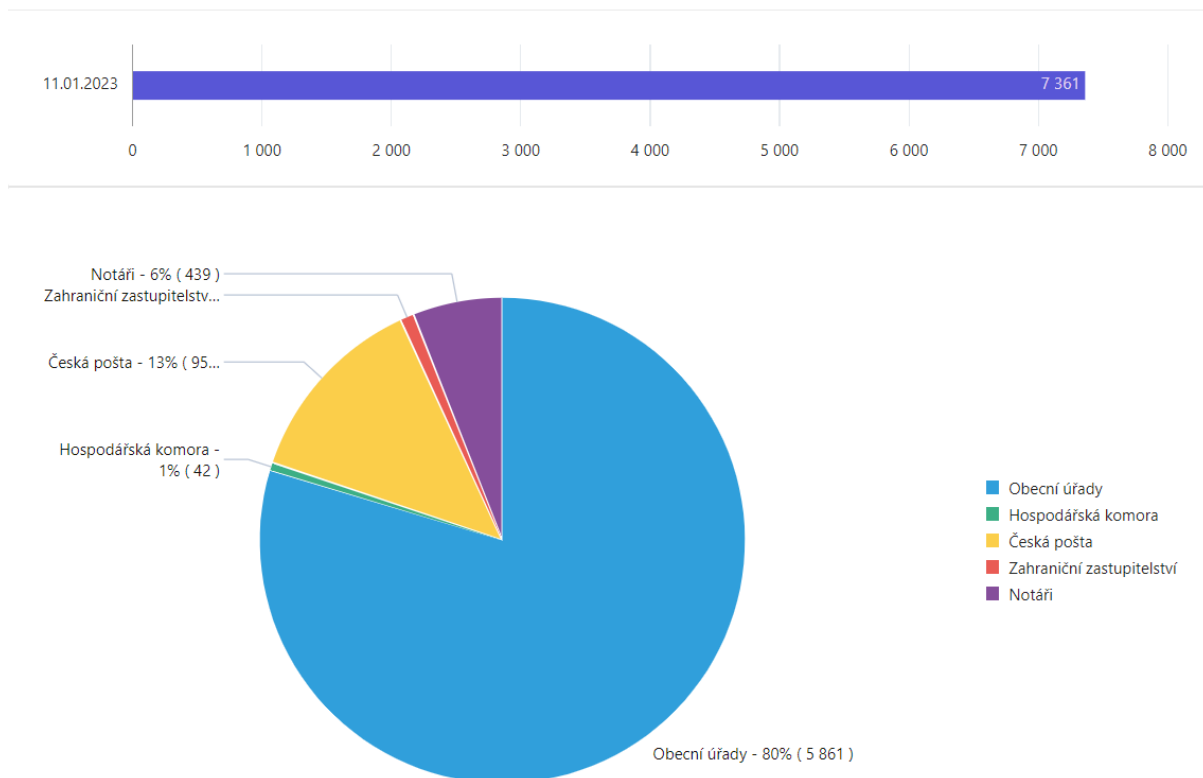
Je důležité podotknout, že pracoviště Czech POINT se nenachází na každém z uvedených míst. Nelze na každé poště požadovat služby poskytované z Informačního systému Czech POINT.

Pobočky České pošty byly vybrány pro snadnější orientaci pro občany. Jelikož mají kladné zkušenosti z jiné služby veřejné správy a to vydávání důchodů.

V rámci zařízení poboček v bankách se stalo až pozdější záležitostí. Až v roce 2012 byly stanoveny podmínky podání žádosti a požadavky pro získání licence, která banky opravňuje k provozování pracoviště Czech POINT.

I v budoucnu by mělo probíhat rozšiřování poboček Czech POINT. Jde o rozšiřování v rámci zmíněných institucí.

Počet poboček Czech POINT

Obrázek 7: Počet poboček Czech POINT k datu 11.1. 2023; zdroj: [14]

Z obrázku lze vidět, že se pracoviště nacházejí nejvíce (80%) na městských úřadech. Druhé místo obsadily pobočky České pošty (13%) a třetí jsou notáři (6%).

4.1.5 Analýza nákladů zřizovatele pracoviště

	Cena
Hardware	
Počítač a základní vybavení	26 990,00 Kč
Monitor	6 429,00 Kč
Barevná laserová multifunkční tiskárna	11 190,00 Kč
Software	
Microsoft Windows	5 990,00 Kč
Antivirový software	1 489,00 Kč
Microsoft Office	6 990,00 Kč
Nábytek	
Kancelářský stůl	5 699,00 Kč
Židle	2 999,00 Kč
Ostatní nábytek	6 000,00 Kč
Přístup do systému	
USB Token (TokenME)	775,00 Kč
QCA kvalifikovaný certifikát	396,00 Kč
VCA komerční certifikát	396,00 Kč
Ostatní počáteční investice	
Mzda obsluhy	17 300,00 Kč
Celkové náklady	92 643,00 Kč

Tabulka 1: Analýza nákladů zřizovatele pracoviště; zdroj: autor

V tabulce jsou znázorněny potřebné věci k provozování plnohodnotného místa pracoviště Czech POINT a orientační ceny. Následující měsíce lze počítat jen s náklady v rámci minimální mzdy obsluhy a dále ceny za připojení k internetu, elektřiny, apod. které nejdou přímo určit.

4.2 Datová schránka

Obrázek 8: Logo Datové schránky; zdroj: [15]

Nejprve je důležité pochopit pojem Datová schránka. Definice pojmu ze zákona č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů:

„Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci nebo provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci.“

Tato definice je jednodušší a přímo ze zákona. Vyjadřuje spíše účel datových schránek, ale neposkytuje bližší informace.

Tento informační systém byl spuštěn 1. července roku 2009. Od tohoto datu, lze zřídit datovou schránku pro komunikaci s veřejnou správou.

Každá právnická osoba a orgán veřejné moci má automatiky zřízenou datovou schránku. Fyzické osoby povinnost vlastnit datovou schránku nemají, pokud mají zájem, mohou si jí zřídit. Zřízení datové schránky probíhá v rámci funkcionality Informačního systému Czech POINT, nebo z domova na webových stránkách www.chcidatovku.cz. Na kontaktních místech Czech POINT lze provést i konkrétní nastavení, např. změny přístupových údajů, nebo její zrušení.

Hlavní funkcí informačního systému datových schránek je zasílání datových zpráv, které nahrazují dopisy a ostatní písemnosti v listinné formě. Tyto zprávy lze zasílat a doporučovat jen osobám, nebo subjektům, kteří mají také zřízenou datovou schránku. Není podporováno zasílat zprávy na cizí e-mail.

Podpůrná funkce je Ověření datové zprávy. Kontroluje původ zprávy a vyhodnocuje její pravost. Tento prvek bezpečnosti znemožňuje například zasílání falešných zpráv s podvodným kódem. Nelze zasílat zprávy anonymně, jelikož každý odesílatel je přesně identifikován.

Dodatečná funkce datové schránky je upozornění na přijetí datové zprávy. První varianta, která je zcela zdarma, je zaslání upozornění na e-mailovou adresu. Další varianta je prostřednictvím SMS na mobilní telefon, který je zpoplatněn ve výši 3,- Kč. Další zpoplatněnou částí v datové schránce je i tzv. Datový trezor. Tato funkce řeší ukládání datových zpráv, jelikož schránka je automaticky po 90 dnech smaže.

4.2.1 Subjekty a vztahy v informačním systému Datové schránky

Subjektem jsou všichni, kteří spolu komunikují prostřednictvím datové schránky. Nástroj pro komunikaci je datová schránka a komunikovaným objektem jsou datové schránky.

Mezi tyto subjekty, kteří vlastní datovou schránku, jsou:

- Podnikající fyzické osoby
- Právnické osoby
- Fyzické osoby
- Orgány územní samosprávy
- Orgány státní správy
- Notáři

- Soudní exekutoři

Po spuštění datové schránky bylo umožněno komunikovat jen v obousměrném vztahu:

- Orgány veřejné moci – fyzická nebo právnická osoba
- Orgány veřejné moci – orgány veřejné moci

Jak už bylo výše zmiňováno, od ledna roku 2010, je umožněno vyměňováno datových zpráv i mezi subjekty mimo veřejnou správu a to:

- Fyzická osoba – Fyzická osoba
- Fyzická osoba – Právnická osoba
- Právnická osoba – Právnická osoba

Komunikace mezi orgány veřejné moci je zcela zdarma, při komunikaci mezi soukromými subjekty je komunikace zpoplatněna. K této formě komunikace se nevztahuje ani tzv. Fikce doručení.

Fikce doručení je označení datové zprávy, za doručenu po dobu 10 dnů od zaslání i v případě, že příjemce o ní neví, nebo si ji nepřečetl. Dá se to považovat jako ekvivalent převzetí doporučeného listinného dopisu, avšak bez aktu převzetí.

Při výběru adresáta se prohledává seznam všech evidovaných subjektů, kteří mají datovou schránku zřízenou.

Jednotlivé datové schránky mají označení formou bezvýznamového identifikačního kódu. Například kód 2gupbq5 je označení datové schránky Města Beroun. [16]

4.2.2 Výhody ISDS

Výhody datových schránek jsou především to, že jde vše snadno a rychle. Občan ušetří na poštovním, jelikož komunikace je zdarma. Neplatí se za vystavení dokumentů a výpisů z registrů (viz CzechPOINT@home). Vše se zařídí z kanceláře nebo i z domova.

Přes tento informační systém se dá přihlásit do informačních systémů sociální a finanční správy, kde se sleduje stav účtů důchodového a sociálního pojištění, daňový povinností apod. Výhodou je úspora času a peněz.

Jak je už výše zmíněno, občan může „úřadovat“ i z domova, díky snadnému přístupu odkudkoliv a kdekoliv. ISDS také disponuje rychlým odesláním a okamžitým doručení.

Dalšími výhody jsou například:

- Prokazatelnost doručení
- Bezpečnost a důvěryhodnost
- Neomezená kapacita

4.2.3 Využití Datové schránky

1. Osobní doklady

Občan si skrze ISDS může zažádat o vydání voličského nebo občanského průkazu.

Datová schránka automaticky sama upozorní na vypršení platnosti občanského průkazu a cestovního pasu.

2. Daňové přiznání

Přístupové údaje do ISDS se dají využít pro přihlášení do Daňové informační schránky.

Podat se dá:

- Daň z přidané hodnoty (DPH)

- Daň z příjmů fyzických a právnických osob
- Daň z nemovitých věcí
- Daň silniční
- Přiznání k pojistnému na důchodové spoření
- Daň vybíraná srážkou
- Odvod z loterií a jiných podobných her
- Obecné písemnosti

3. Zdravotní pojištění

Pomocí datové schránky bezplatně obdržíte vyúčtování záloh zdravotního pojištění za OSVČ. Obdržíte přehled plateb zdravotní pojišťovně a nebo ji zaslat přehled o příjmech a výdajích.

4. Nemocenské pojištění

Svámi přihlašovacími údaji lze využívat služby e-Portálu ČSSZ, kde se nacházejí služby pro pojištěnce a zaměstnavatele. Mezi služby pro pojištěnce patří například informace a potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti, informace o stavu a průběhu vyřizování žádosti o dávku nemocenského pojištění, apod. Mezi zaměstnavatelské služby patří potvrzení o bezdlužnosti právnických osob a informace o stavu pohledávek na pojistném a penále pro právnické osoby.

5. Důchodové pojištění

Tyto služby jsou zprostředkované díky e-Portálu ČSSZ.

Služby, které může pojištěnec využít jsou:

- Podání přehledu o příjmech a výdajích OSVČ
- Žádost o sestavení informativního osobního listu důchodového pojištění
- Přehled dob důchodového pojištění
- Náhled na informativní osobní list důchodového pojištění
- Náhled na evidenční listy důchodového pojištění roku 2004
- Informace o potvrzení o výši a druhu vybraného důchodu

6. Katastrální řízení

Díky ISDS lze obdržet vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí a poté odeslat daň z převodu nemovitosti. Lze také zřídit službu o sledování změn údajů o nemovitostech, které jsou zasílány datovou schránkou, SMS nebo e-mailem.

7. Výpisy z Informačních systémů veřejné správy

Pomocí této funkce lze získat elektronickou verzi výpisů ISVS. Výpisy se týkají např. z bodového hodnocení řidiče, Veřejného rejstříku, z Rejstříku trestů, atd. Skrze Datovou schránku si můžete podat žádost o rodičovský příspěvek, získat informace o přestupku na silnici, nebo připomínku o končící platnosti pravidelně technické prohlídky vozidla. Přes datovou schránku můžete doručit PDF dokument k autorizované konverzi prostřednictvím Úschovny. Z této úschovny následně dostanete Potvrzení o vložení, které předložíte na kontaktním místě Czech POINT, kde zaměstnanec pracoviště dokument vydá. Před konverzí lze prostřednictvím datové schránky dokument ověřit. Jedná se o bezplatnou službu, která vyhodnotí, zda je konverzi možné realizovat.

4.2.4 Zabezpečení

Přihlašování metodou jméno/heslo je snadno zneužitelné a napadnutelné, jelikož existují různé programy, kteří dokážou jméno a heslo odposlechnout a poslat přes internet někomu dalšímu. ISDS podporuje bezpečnější přístupové metody, které jsou uživatelům doporučovány.

Jsou to:

- Identita občana
- Mobilní klíč ISDS
- Jméno/ heslo/ komerční přístupový certifikát
- Jméno / heslo / jednorázové heslo přes SMS

Přístup do datové schránky mají pouze držitelé schránky nebo nimi pověřená osoba či administrátor. Obsah zpráv je přístupný jen jejich příjemci a odesílateli. Oprávnění k přístupu do datových schránek jiných subjektů nebo k jejich obsahu není správce a ani provozovatel informačního systému datových schránek.

4.3 Vybrané sledované obce

Pro zkoumání a porovnání byly vybrány dvě obce a to Žebrák a Hořovice. Obec Žebrák jsem si vybrala z důvodu toho, že se jedná o mé rodné město a Hořovice, kde jsem byla na praxi v rámci střední školy. Díky tomu, mám přístup k potřebným informacím a pomoc ze strany pracovníků dané problematiky.

Obě města leží ve Středočeském kraji, přesně mezi Prahou a Plzní. K roku 2022 v Hořovicích žije celkem 6 882 obyvatel a v Žebráku 2 186.

4.3.1 Hořovice

4.3.1.1 Historie

Předpokládá se o založení osady již od 10. století. Podle získaných záznamů, se založení města klade k datu mezi roky 1303 – 1322. Město Hořovice bylo také zmíněno ve fejetonu „Výlet do kraje bídy“ od Jana Nerudy, kdy toto město nazval jako „český betlém“. Tento název dostalo díky tomu, protože město se rozprostírá na stráni a vizuálně betlém připomíná.

Obrázek 9: Znak města Hořovice; zdroj: [17]

Jak již bylo výše zmíněno, město leží ve středočeským kraji, okres Beroun. Rozloha města je dle oficiálních stránek města 955 ha a nachází se zde 6 882 obyvatel (k roku 2022).

Jelikož město leží mezi Prahou a Plzní, s ucházející dopravní dostupností, je město přitahující pro nové obyvatele. Důkazem toho je vyšší počet obyvatelů a stále rozšiřující se okraje města novými stavbami.

V Hořovicích je spousta služeb a firem. Většinu co klasický obyvatel potřebuje, ve městě nalezne. Tyto služby nevyužívají jen občané Hořovic, ale také z okolních měst, pro který Hořovice jsou nejbližší „větší město“. Nachází se zde například Nemocnice Hořovice, která se stále rozšiřuje. Ta napomáhá také k rozšiřování města, jelikož se v blízkosti areálu staví nové byty pro pracovníky nemocnice a také školky a nákupní centra.

Dále také tu nalezneme pobočku Státní policie ČR, která se sem přestěhovala z města Zdice.

Leží zde také finanční úřad, nebo úřad sociální péče. Dříve než byla zavedena kontaktní místa Czech POINT, tyto úřady mimo jiné, navštěvovalo mnohem více občanů, než v dnešní době, hlavně z okolních měst a vesnic.

Ve městě jsou dvě kontaktní místa. Jedno leží na radnici a druhé na pobočce České pošty. Pro zkoumání byla vybraná pobočka na radnici.

Pracovník má na starost čistě jen záležitosti v rámci Czech POINT. Přístupné pro veřejnost je ve dnech úředních hodin tj. pondělí a středa. Zbylé dny pracovník věnuje k cestování v rámci Czech POINTU. Tím je myšleno návštěvy osob, které se nemohou dostavit na pracoviště samy. Jedná se především o návštěvy domovů důchodců a nemocnic. Pokud osoba je například nemohoucí a potřebuje nějakou službu, telefonicky se nahlásí a pracovník si domluví návštěvu u osoby doma.

4.3.1.2 Czech POINT

Za rok 2022 bylo celkem vykonáno 2 331 placených úkonů v rámci Czech POINT.

V následující tabulce je přehled úkonů a jejich počet za rok 2022.

Rok 2022 Hořovice	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet úkonů za:												
výpis z rejstříku trestů pro PO	1	1	0	1	3	0	0	2	1	1	0	0
výpis z rejstříku trestů pro FO	11	4	5	13	20	10	9	14	8	11	14	6
výpis z katastru nemovitostí	1	1	11	9	9	7	3	4	0	6	4	1
výpis z obchodního rejstříku	3	1	1	2	3	3	1	4	2	15	1	0
výpis ze živnostenského rejstříku	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
výpis z bodového hodnocení řidiče	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
autorizovaná konverze dokumentů obouh forem	12	5	11	10	15	14	6	10	13	10	0	4
výpis z datové schránky	3	11	14	3	3	4	2	2	0	1	8	2
výpisy ze základních registrů	2	7	5	5	7	4	1	6	1	0	9	0
výpisy snímku z katastrální mapy	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
registr živnostenského podnikání pro fyzickou osobu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
registr živnostenského podnikání pro právnickou osobu	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ověřování dokumentů v rámci OOŽU												
Vidimace	31	33	47	36	25	36	21	43	14	41	143	18
Legalizace	114	100	152	126	134	111	78	101	50	167	128	91
Identifikace dle § 10 zákona č. 253/2008 Sb. (200,-Kč)	0	3	3	3	0	9	10	2	1	7	2	3
Celkem	180	166	250	209	220	200	131	189	91	261	309	125

Tabulka 2: Počet úkonů za jednotlivé měsíce v roce 2022 v Hořovicích; zdroj: autor

Největší počet úkonů bylo v měsíci listopadu, a dále také na jaře. Podle mého uvážení je to zapříčiněno sezónními pracemi, nebo brigádami.

Při vynásobení úkonů podle výše zmiňovaného ceníku a následného sečtení, přijdeme na celkovou roční sumu, která se řadí do příjmu města. Za rok 2022 to tedy činí 108 150,- Kč.

4.3.1.3 Datová schránka

Když si občan chce v Hořovicích založit datovou schránku (v případě, že si jí nezaloží z domova), obslouží ho stejný pracovník, jako v rámci Czech POINT. O těchto úkonech se evidence nevedou, jelikož jsou bezplatné. Jediná evidence se vede v rámci generování nových přihlašovacích údajů, jelikož se za to vybírá poplatek. Poplatek je ve výši 200,- Kč.

Pro občana to znamená, že má nové přihlašovací údaje, ale schránka mu zůstává pod stejným unikátním kódem a se stejným trezorem.

Za rok 2022 tuto službu využilo 15 občanů, což znamená, že se celkově vybralo 3 000,- Kč (15 x 200,-).

Celkově z těchto dvou systémů vyneslo městu Hořovicím 111 150,- Kč (108 150 + 3 000).

4.3.2 Žebrák

4.3.2.1 Historie

První písemná zmínka o městě se připisuje k roku 1280. Archeologické nálezy ale ukazují, že už dříve osada Žebrák existovala. Podle oficiálních webových stránek města Žebrák, tato osada byla založena v 2. polovině 12. století. [18]

Nejvýznamnější rok byl 1396, kdy král Václav IV. Povýšil tuto osadu na město. Od této doby, se město Žebrák nazývá královské komorní město. Tento titul se používá dodnes, i když počtem obyvatel a ostatními ukazateli by se jednalo o městy.

Obrázek 10: Znak města Žebrák; zdroj:[19]

Město Žebrák, stejně jako Hořovice, leží mezi Prahou a Plzní. Jelikož se zde nachází nájezd na dálnici D5, je to prosperující místo pro život. Tomuto úsudku nasvědčuje i to, že se město rozšiřuje bytovými domy na všech stranách.

U dálnice je velká průmyslová zóna, kde firmy staví dále nové haly. Toto je také velkým lákadlem pro občany, kteří se do Žebráku stěhují, jelikož mají větší potencionální šanci na práci v nich.

Kromě městského úřadu se zde žádný jiný úřad veřejné správy nenachází. Před založením kontaktního místa Czech POINT, občané museli dojíždět do Hořovic, nebo do vzdálenějšího okresního města Beroun.

Do 16.1. 2023 se v Žebráku nacházelo pouze jedno kontaktní místo a to na městském úřadě. Nyní existuje druhé pracoviště na místě pobočky České pošty. Informační systém Czech POINT má na starost pracovník matriky. Přístup pro veřejnost je čistě v úřední dny a to také pondělí středa.

4.3.2.2 Czech POINT

Na kontaktním místě bylo vyhotoveno celkem 1 170 úkonů za rok 2022. Přesný počet jednotlivých úkonů je znázorněno v tabulce č.3

Rok 2022 Žebrák	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet úkonů za:												
výpis z rejstříku trestů pro PO	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
výpis z rejstříku trestů pro FO	7	4	3	3	15	2	4	17	10	6	5	7
výpis z katastru nemovitostí	1	2	0	3	9	2	0	2	0	0	4	1
výpis z obchodního rejstříku	0	1	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0
výpis ze živnostenského rejstříku	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0
výpis z bodového hodnocení řidiče	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
autorizovaná konverze dokumentů obouh forem	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
výpis z datové schránky	1	4	3	2	2	1	1	7	0	0	3	0
výpisy ze základních registrů	0	2	3	1	0	1	0	3	1	0	2	0
výpisy snímku z katastrální mapy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
registr živnostenského podnikání pro fyzickou osobu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
registr živnostenského podnikání pro právnickou osobu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ověřování dokumentů v rámci OOŽU												
Vidimace	25	17	17	10	14	8	10	22	24	9	12	3
Legalizace	66	84	97	54	62	78	40	93	80	71	87	30
Identifikace dle § 10 zákona č. 253/2008 Sb. (200,-Kč)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	101	115	126	73	104	94	55	145	117	86	113	41

Tabulka 3: Počet úkonů za jednotlivé měsíce v roce 2022 Žebrák; zdroj: autor

V Žebráku dominuje s největší návštěvností měsíc září, kdy využilo služby Czech POINT celkem 145 lidí. Při stejném postupu při počítání jako u města Hořovice, vyjde suma 44 880,- Kč.

V dolní části tabulky jsou zavedeny informace ohledně ověřování dokumentů v rámci OOŽU. Jedná se o Odbor Obecní Živnostenský Úřad.

Eviduje se zde:

1. Vidimace

Jedná se o ověřování kopie nebo opisu s listinou, která byla předložena.

2. Legalizace

Legalizace je také forma ověřování, ale probíhá tak, že občan listinu vlastnoručně podepsal před pověřenou osobou a nebo podpis prohlásil za vlastní.

3. Identifikace dle §10 zákona č. 253/2008 Sb.

Tuto službu v Žebráku za rok 2022 nikdo nevyužil. Jedná se o identifikaci občana, pomocí občanského, nebo jiného průkazu totožnosti, že se jedná o stejnou osobu.

4.3.2.3 Datová schránka

Vše co se týče informačního systému Datové schránky obhospodařuje asistentka starosty města. Kromě svého počítače, který používá ke své práci, má ve své kanceláři ještě jeden, kde vykonává činnosti v rámci tohoto systému. Přijímá do něj poštu z ostatních částí úřadu a centrálně posílá za město a stejně tak v opačném případě rozesílá přijatou poštu.

V Žebráku se eviduje také jen vydání nových údajů. Celkově za rok 2022 to byly 4 úkony a příjem tedy je ve výši 800,- Kč (4 x 200,-).

Dohromady si město přišlo na částku ve výši 45 680,- Kč (44 880 + 800). Oproti Hořovicím je to rozdíl 65 470,- Kč.

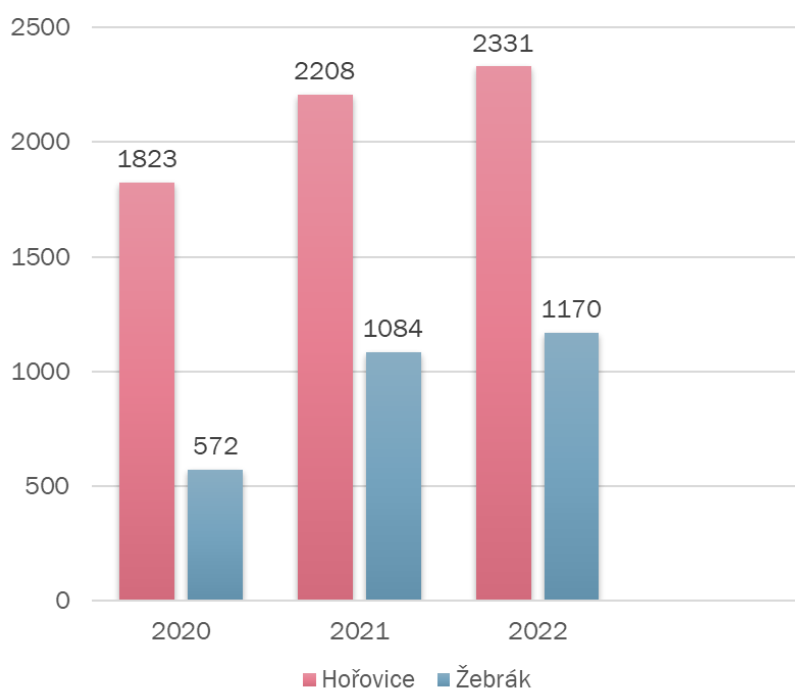
5 Výsledky

Pro porovnání byly zpracované informace za tři roky (2020, 2021, 2022). Z důvodu celosvětové pandemie COVID 19, mě zajímalo, jak to ovlivnilo i toto odvětví. Dalo se počítat s tím, že návštěvnost bude menší, kvůli zkrácení úředních hodin a později také celkové uzavření úřadu.

5.1 Výsledky systému Czech POINT

5.1.1 Počet úkonů za rok a výše příjmů

Počet úkonů (za rok)

Graf 1: Počet úkonů za sledované období obou měst; zdroj: autor

Příjmy za úkony (v Kč)

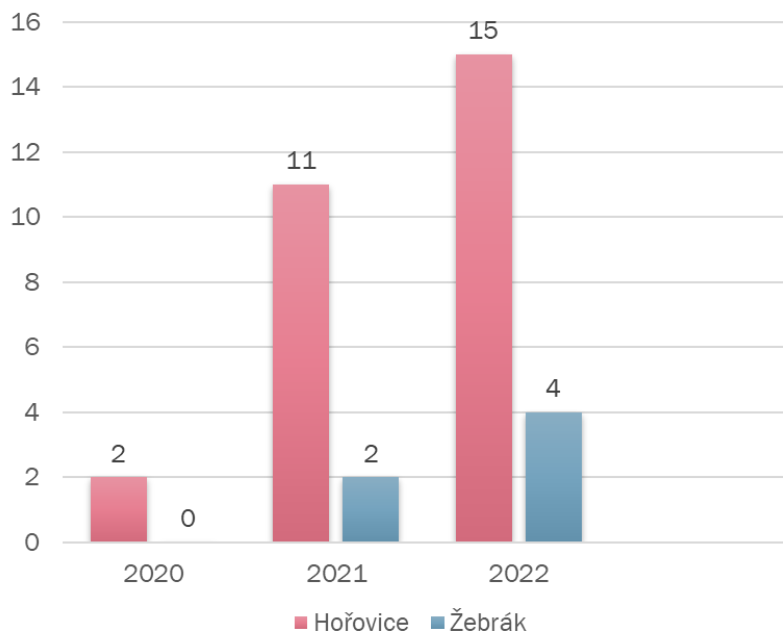

Graf 2: Příjmy za sledované období v rámci Czech POINT; zdroj: autor

5.2 Výsledky systému Datová schránka

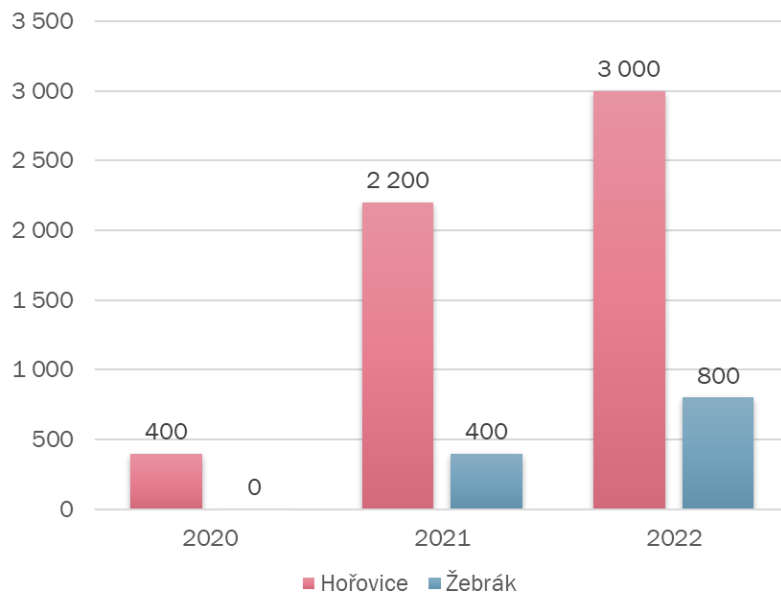
5.2.1 Počet úkonů za rok a výše příjmů

Počet úkonů (za rok)

Graf 3: Počet vydání nových přihlašovacích údajů za sledované období; zdroj: autor

Příjmy za úkony (v Kč)

Graf 4: Celkový příjmy za sledované období v rámci Datové schránky; zdroj: autor

5.3 Závěr na základě získaných dat

V případě obou systémů na grafech je vidět zvýšení hodnot. Může to být zapříčiněno větší povědomostí občanů o těchto systémech. I přesto si myslím, že město Žebrák málo informuje občany o službách Czech POINT. K tomu nasvědčuje i to, že na stránkách města Hořovic je záložka s názvem Czech POINT s ceníkem a seznamem nabízených služeb. Na stránkách města Žebrák toto není jednoznačně zobrazeno. Při dlouhém hledání jsem našla pouze větu, která uvádí, že pracoviště je na místě matriky. Ohledně služeb či ceně není zmínka.

Velkým rozdílem v celkovém počtu, je dle mého názoru zapříčiněno i tím, že Žebrák nenabízí možnost dojíždění za občany, kteří se nemohou dostavit. Na tuto otázku mi bylo zodpovězeno, že pracovník mimo úřední dny pracuje v rámci matriky.

6 Závěr a doporučení

Přínosem e-governmentu shledávám v snadnějším jednáním s úřady, kdykoliv a odkudkoliv mít možnost přistoupit k agendě veřejné správy. Velký přínos to má především pro pracovníky veřejné správy, kterým ulehčuje práci a zlepšuje komunikaci uvnitř úřadů.

Jako negativum pro rozvoj e-governmentu shledávám malou gramotnost lidí, finanční nákladnost a obecném přístupu vlád k informačním technologiím.

Celková informační systém veřejné správy dle mého nabízí většinu potřeb občana. Zároveň jsou další věci, které si myslím, že by byly lepší z digitalizované. Příkladem tohoto úsudku jsou prezidentské volby. Toto téma v roce 2023 bylo aktuální a zároveň sama jsem byla přítomna ve volební komisi.

Myslím si, že kdyby volby byly elektronicky prostřednictvím internetu, byla by volební účast větší. Volit by šlo na základě čísla občanky, které by bylo potřeba zadat, kvůli platnosti a identifikaci. Pokud by nešlo toto zcela zrealizovat, z důvodu bezpečnosti, doporučila bych zdigitalizovat aspoň seznam obyvatel. Pomohlo by to především volební komisi v rámci úspory času při hledání jmen v papírovém seznamu.

Na základě porovnání vynaložených a přijatých peněz lze jednoznačně usoudit, že se nevyplatí ani jednomu městu provozovat pracoviště Czech POINT. Dle mého uvážení, k tomu velmi napomáhá malá informovanost obyvatel.

Pro širokou veřejnost by mělo být využito mediální reklamy v rámci televizních reklam, rádia nebo novin (obdobně jako to bylo u datových schránek začátkem tohoto roku).

Při informovanosti občanů ve vybraných obcích bych využila městský tisk. Obě města mají vlastní zpravodaje, kde by měly být zmíněny služby, které kontaktní místa nabízejí a kontakt.

Další problém vidím v digitální gramotnosti občanů, především u starších. Měly by být nabízeny kurzy a lekce pro občany, kteří téhle problematice nerozumí, nebo v ní nejsou tak pokročilí. Realizaci těchto kurzů by mělo být financováno městem, jelikož jde o jejich budoucí investici, díky které občané budou více využívat pracoviště Czech POINT.

Další doporučení vidím v rámci rozmístění pracovišť. Měla by se klást větší pozornost tomu, kde jsou tyto pracoviště realizovány. Hlavně v rámci obcí, jelikož v městě Žebrák byla ke dni 16.1. 2023 otevřené druhé kontaktní místo Czech POINT, na místě pobočky České pošty. Dle mého je zbytečné, jelikož na základě údajů lze vidět, že se tolik nenavštěvuje ani to, které doteď funguje na úřadě. Mělo by město zvážit, zda je nutné provozovat pracoviště na místě městského úřadu, jelikož si myslím, že informační systém Czech POINT na pracovišti České pošty bude více využíváno. A to především z důvodu, jelikož je přístupné pět dní v týdnu a na úřadě jen v úřední dny (tj. pondělí středa).

Město Hořovice nabízí také službu, že pracovník systému Czech POINT ve vybrané dny objíždí domovy důchodců, či jiné občany, kteří se nemohou dostavit na kontaktní místo. Roto shledávám za velmi užitečnou a příjemnou službu, kterou bych doporučila i městu Žebrák.

7 Seznam použitých zdrojů

- [1] HOETZEL, Jiří, HORÁK, Ondřej; ed. *Československé správní právo: část všeobecná*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Klasická právnická díla (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-168-4.
- [2] HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.
- [3] eGovernment – Oficiální stránky města Domažlice. *Město Domažlice – Oficiální stránky města Domažlice* [online]. Copyright© 2023 [11.01.2023]. Dostupné z: <https://www.domazlice.eu/urad/egovernment/>
- [4] Gartner Group „Key Issues in E-Government Strategy and Management,“ *Research Notes, Key Issues*, 23. Duben 2000.
- [5] Stephen Barr, „Presinedt Searching for a Few Good E-Government Ideas,“ *Washington Post*, 10. srpna 2001, p. B2.
- [6] Úvod- Portál národního bodu. *Object moved* [online]. Copyright© [cit.12.01.2023]. Dostupné z: <https://www.identitaobcana.cz/Home>
- [7] Elektronická identita/ Informační web elektronické identity. *Elektronická identita/ Informační web elektronické identity* [online]. Copyright© [cit. 12.01.2023]. Dostupné z: <https://info.identitaobcana.cz/>
- [8] Informační systém ORG: Úřad pro ochranu osobních údajů. *Úřad pro ochranu osobních údajů: Titulní stránka* [online]. Copyright© 2013 Úřad pro ochranu osobních údajů. Všechna práva vyhrazena. [cit. 12.01.2023]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/informacni-system-org/ds-1933/p1=1933>
- [9] Správa základních registrů. *Správa základních registrů – O nás* [online]. Copyright © 2023 Správa základních registrů [cit. 13.02.2023]. Dostupné z: <https://www.szrcr.cz/cs/urad/o-nas>
- [10] Meet Egon! – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright© 2023 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 13.02.2023]. Dostupné : <https://www.mvcr.cz/clanek/meet-egon-804228.aspx>
- [11] Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright© 2023 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 07.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>
- [12] Co je Czech POINT – Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana- Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright© 2023 Ministerstvo vnitra České

republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 08.02.2023]. Dostupné z:
<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-czech-point.aspx>

[13] Czech POINT – Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright© 2023 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 13.02.2023]. Dostupné z: <https://www.czechpoint.cz/public/>

[14] Statistiky Czech POINT – Czech POINT. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright© 2023 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 13.02.2023]. Dostupné z: <https://www.czechpoint.cz/public/statistiky-a-informace/statistiky-czp/>

[15] Datové schránky. *302 Found* [online]. Copyright © 2023 Ministerstvo vnitra ČR. Všechna práva vyhrazena [cit. 10.01.2023] Dostupné z:
<https://info.mojedatovaschranka.cz/info/cs/>

[16] Kontakty a úřední doba- Oficiální server královského města Beroun. *Město Beroun – Oficiální stránky královského města Beorun* [online]. Copyright © [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: <https://www.mesto-beroun.cz/mesto-a-urad/kontakty-a-uredni-doba/>

[17] O městě: Město Žebrák. *Město Žebrák: Titulní stránka* [online]. [cit. 13.02.2023] Dostupné z: <https://www.zebrak.cz/o-meste/ds-50/pl=52>

[18] Město Hořovice – Oficiální stránky města Hořovice. *Město Hořovice – Oficiální stránky Hořovice* [online]. Copyright © 2023 [cit.13.02.2023]. Dostupné z:
<https://www.mesto-horovice.eu/>

[19] Město Žebrák: Titulní stránka. *Město Žebrák: Titulní stránka* [online]. [13.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zebrak.cz/>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Hegaxon veřejné správy; zdroj: [3].....	16
Obrázek 2: Model eGON; zdroj: [10].....	22
Obrázek 3: Symbol cloud computingu Klauzie; zdroj [11].....	23
Obrázek 4: Logo Czech POINT; zdroj:[13]	25
Obrázek 5: Hlavní obrazovka pracovníka IS Czech POINT; zdroj: Czech POINT Žebrák, autor	26
Obrázek 6: Struktura vydaných výpisů ze systému Czech POINT; zdroj: [14]	28
Obrázek 7: Počet poboček Czech POINT k datu 11.1. 2023; zdroj: [14].....	31
Obrázek 8: Logo Datové schránky; zdroj: [15]	33
Obrázek 9: Znak města Hořovice; zdroj: [17]	36
Obrázek 10: Znak města Žebrák; zdroj:[19].....	38

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Analýza nákladů zřizovatele pracoviště; zdroj: autor.....	32
Tabulka 2: Počet úkonů za jednotlivé měsíce v roce 2022 v Hořovicích; zdroj: autor	37
Tabulka 3: Počet úkonů za jednotlivé měsíce v roce 2022 Žebrák; zdroj: autor.....	39

8.3 Seznam grafů

Graf 1: Počet úkonů za sledované období obou měst; zdroj: autor	41
Graf 2: Příjmy za sledované období v rámci Czech POINT; zdroj: autor	42
Graf 3: Počet vydání nových přihlašovacích údajů za sledované období; zdroj: autor	42
Graf 4: Celkový příjmy za sledované období v rámci Datové schránky; zdroj: autor	43

8.4 Seznam použitých zkratk

ČR- Česká republika

ISVS – Informační systém veřejné správy

ISDS – Informační systém datová schránka

Czech POINT – Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál